BIBLIOTECA CENTRALA SIBIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei.

Nr. 69 Duminică 12 Martie 1939
12 Pagini P I I I I

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

ORGANIZAREA PROFESIUNILOR

Caracteristica esențială a, între celelalte funcții sociale, spre a fi cât mai bine utilizate.

Ne oprim, deocamdată, atențiunea, la profesioniștii intelectuali. Grupați într'o confederație care cuprinde 19 asociații, ei au ocazia de a cunoaște laturile cele mai diverse ale problemei. In sânul confederației (Capir) se discută de către reprezentanții acestor asociații, pe bază de documentare și de cunoaștere de aproape a diferitelor stări de lucruri, toate tezele, pentru armonizarea lor.

Confederația desbate acum un anteproect întocmit de unul dintre vicepreședinții săi, d. arh. I. D. Enescu, pentru organizarea profesiunilor. Desbaterea se va termina în curând și va fi cristalizată într'un proect care va fi supus forurilor competente.

Anteproectul care formează baza de discuție în sânul confederației, pornește dela „interdependența factorilor de muncă, producție, repartiție și disciplină, impunând coordonarea tuturor acțiunilor" și „determină organizarea integrală și unitară a tuturor profesiunilor".

Autorul său arată că printr'insul se obțin: „precizarea și delimitarea profesiunilor; integrarea tuturora în acțiunea de organizare generală a națiunii; raționalizarea economică, cu captarea și punerea în valoare a tuturor isvoarelor de energie și de bogăție națională; echilibrul economic și social; garanția unei mai drepte organizări și repartizări a muncii și beneficiilor; un randament mai mare în toate domeniile de activitate și o situație mai prosperă pentru toți; un solidarism social și național temeinic și durabil; o cinstită și reală selecționare a valorilor și, prin aceasta, o garanție de mai bună administrație publică; o democrație de fapt în locul democrației declamatorii a partidelor; și ca ultim obiectiv, guvernarea de către popor, pentru popor și prin popor a statului".

Din aceste considerații se poate vedea un gând curat și o voință de mai bine, la cari se adaogă cunoașterea stărilor de lucruri ce se cer reglementate. Aceste propuneri de armonizare a intereselor în cadrul nevoilor de ordin general-național, merită a fi avute în vedere cu ocazia elaborării statutului profesiunilor.

Caracteristica esențială a așezării fundamentale date țării prin Constituțiunea din 27 Februarie anul trecut este, desigur, principiul cel mare pe care-l pune privitor la organizarea națiunii pe bază funcțională.

Fiecare profesiune și fiecare individ va trebui să aibă un rost precis în întregul angrenaj social, spre a fi cât mai de folos națiunii organizate în stat.

Principiul este pus, dar organizarea unei națiuni de aproape 20 milioane de suflete e destul de anevoioasă, atât din cauza terenului în care se lucrează și care deabia acum trebue desțelenit, cât și din cauza ciocnirilor de interese și a numeroaselor probleme ce se ivesc cu această ocazie. Fiecare vrea să-și asigure un loc mai bun în ierarhia și organizarea socială nouă ce se clădește după criteriul funcțional și care trebue să-și găsească haina juridică, într'un statut al profesiunilor.

Pentru ușurarea rezolvării problemei, va trebui să se aleagă un punct sau un cerc de activitate central. Acest cerc de activitate ar reprezenta interesul general-național și numai în raport cu dânsul ar urma să fie situate și apreciate celelalte interese: cele profesionale sau cele pur particulare, individuale.

Un început de organizare s'a și făcut. Este cel intervenit în lumea meseriilor, a micei industrii și a comerțului, prin legea breslelor. Dar este numai un început. De el se va ține seamă, desigur, cu ocazia organizării celorlalte câmpuri de activitate și acest început, la rândul său, va trebui încadrat armonic în tot edificiul ce se va construi și care se va numi **organizarea funcțiilor sociale.**

Am vorbit mai sus — și s'a vorbit mult în ultimul an — de o încadrare, de o organizare. Ținem, de aceea, să lămurim rostul acestei încadrări. Ea va trebui să însemne ordonare, organizare. Dar va trebui să i se dea un conținut de viață organică, nu de ierarhie administrativă. Și ca să aibă viață, trebue să se inspire din nevoile de viață ale națiunii care se organizează și să nu piardă niciodată contactul cu aceste nevoi.

Desigur, toate ramurile de activitate au câte un cuvânt de spus cu această ocazie, pentru a da idei de cum înțeleg dânsele încadrarea lor

Frământările din Cehoslovacia

Poate că nici unul dintre factorii — sau poate numai unii — cari, prin hotărirea dela München, au zdruncinat temeliile statului unitar cehoslovac, nu au prevăzut că se vor putea produce atât de repede frământări atât de grave în noua lui structură.

Intemeiat pe o unitate menită să fie definitivă — întrucât ea reprezenta nu numai aspirațiile de independență a unor popoare care au suferit împreună tirania dominațiunilor străine, dar și interese politice și economice comune, complimentare și vitale—statul cehoslovac ajunsese, prin consolidarea crescândă a unității lui, prin sprijinul frățesc și permanent ce și-l dădeau reciproc diferitele lui provincii și prin concepția unitară care domina acțiunea lui politică, atât în interior cât și în relațiile externe, la o incontestabilă autoritate în mijlocul statelor Europei centrale și orientale. Sprijinindu-și politica ei externă pe forța pe care o reprezenta până la un moment dat Mica Înțelegere, Cehoslovacia de ieri a putut la rândul ei să activeze în cadrul acestui organism cu toată autoritatea necesară și cu toate izvoarele ei de energii politice și economice, tocmai grație coeziunii între părțile ei componente, grație solidarității între ele și grație acelei conștiințe naționale care se închegase prin neîntreruptele rezultate fericite pe care, în decursul anilor, le-a dat în toate domeniile structura unitară a statului.

Era desigur fatal ca acel neprevăzut și de neprevăzut acord dela München să slăbească încheieturile statului cehoslovac și să slăbească în același timp întrucâtva moralul populațiilor cari, prin propria lor voință, nivelaseră cu atâta înțelepciune și patriotism elementele constitutive ale unui stat, fără afirmarea și întărirea unei dinamice conștiințe naționale, statele mari și mai ales — după cum prea bine a spus d. Ismet Inonu — „acele cu o populație mai puțin numeroasă" riscă cele mai mari primejdii.

Se strâng rândurile azi în Franța, unde întreaga națiune și-a dat seama la ce pot duce dezbinările și luptele interne; se strâng rândurile în Marea Britanie, unde adversarii politici de ieri își dau mâna când e vorba de apărarea patriei comune; se strâng rândurile și în Statele-Unite, unde, din ce în ce mai mult, se întărește conștiința națională pusă în serviciul dreptății, al libertății și al păcii.

Dacă o asemenea accentuată trezire la realitate se manifestă în țările mari, ea este cu atât mai necesară în țările mijlocii și mai mici, cari prin desunire, prin frământări interne pot face să se nască la fruntariile lor veleități și ambiții primejdioase pentru securitatea și independența lor.

Cehoslovacia știe, din nenorocire, până unde poate merge o asemenea primejdie.

Forța pe care o reprezintă însă unirea internă pune orice

(Continuare in pag. 2-a)

O tristă caravană...

După grele și îndelungate sforțări, s'a reușit a se scoate de sub sfărâmăturile avionului german „D. A. L. U. S.", prăbușit zilele trecute în Alpii Maritimi, corpurile celor unsprezece persoane cari și-au găsit o moarte groaznică în această catastrofă. Clișeul nostru înfățișează tristă caravană în mers

Ce sunt ziariștii?

de I. VION

Aproape fără voia lor, constanți pe linia unei instinctive oprelişti de a scrie despre ei înșiși, despre durerile, amărăciunile și năzuințele lor, mânuitorii condeiului, cari se ocupă de toate problemele, iau apărarea tuturor năpăstuiților, susțin revendicările tuturor claselor sociale și tuturor categoriilor de muncitori și producători, sunt nevoiți să dezbată în public propria lor situație.

Sunt nevoiți să raționeze dacă locul lor este în „breaslă" ori în „colegiu", dacă sunt funcționari comerciali, legați exclusiv de pâinea zilnică sub forma salariului, ori sunt profesioniști liberi cari pun în îndeplinirea rolului lor în societatea modernă și altceva decât importanta preocupare a hranei de toate zilele.

Departe de noi gândul de a jigni vreo breaslă, ori de a nu înțelege rostul asigurărilor materiale ce se cuvin tuturor acelor modeste albine din industria cuvântului tipărit, proletari intelectuali lăsați la voia întâmplării și în grija propriului lor destin.

Dar acești „breslași" cari își cheltuesc avântul în lupta spre mai bine, spre mai multă omenie și mai multă dreptate pentru semenii lor; acești paznici ai tradiției, ai religiei, ai avutului colectivității; acești apărători ai drepturilor neamului lor, — nu pun nimic din sufletul, din temperamentul, din dragostea lor; nu se identifică în mod desăvârșit cu lupta pe care o duc; ei personal nu au nimic de spus în conflictele de idei ce se ivesc în orânduirile oficialității?

Sunt niște executanți fideli ai indicațiunilor, ori au tresărirea, participarea ființei cugetătoare efectiv la o luptă?

Din pricina existenții câtorva abuzivi, mai puțini decât în orice altă categorie, s'a adoptat moda de a se arunca împotriva oropsitei noastre profesiuni tot felul de jigniri nemeritate, de suspiciuni nedrepte și de măsuri vexatorii cari nu s'au luat împotriva acelor cari realmente au creat acele nenorociri știute și pe cari presa le-a dat la iveală la vreme, adică atunci când multe din rele se puteau evita.

Nu se pot compara nici pe departe abuzurile puținelor elemente izolate din presă, cu daunele cauzate de mulțimea abuzurilor comise de cei cari au deținut frânele conducerii și împotriva cărora totuși nu se manifestă acea ușuratecă desconsiderare „în bloc" ce se hărăzește azi mânuitorilor

(Continuare in pag. 2-a)

Stilul „Regele Carol II"

Arhitecții noștri de seamă, sesizând tâlcul marilor prefaceri ce se săvârșesc azi sub auspiciile Suveranului, prind prilej fericit ca să redeschidă problema, pururi actuală de altfel, a stilului național.

E adevărat că de astă dată preocupările d-lor trec peste înțelesul și strădania ce împrumutau mai înainte cadre discuției. Năzuesc spre făuriri monumentale, menite să caracterizeze epoca și avânturile ei. Și preconizează edificii apte să afirme, în viitor, pecetea vremurilor noastre.

Totuși, nu e mai puțin adevărat că problema s'a pus din nou, în plină actualitate; și discuția publică s'a angajat.

Este momentul, de aceea, credem, să înfățișăm și alt aspect al ei, ce ne interesează în egală măsură și peste care nu trebue — sub nici un cuvânt — să se treacă atunci când se studiază deslușirea și statornicirea unui „stil Regele Carol II" în construcția românească.

E vorba anume de stilul românesc în construcțiile particularilor.

Fără îndoială că nimănui nu-i trece prin minte ideia fixării unui tip, unei case model. Doamne ferește!

Se cuvine însă să se examineze chestiunea orientării gustului obștesc către adevărata înfățișare și alcătuire a casei românești,—atât de variată și de mângâios la vedere proporționată —, luminată din plin de soare ; ferită de vânturi ; cu fe-

(Continuare in pag. 2-a)

Primele flori în Cișmigiu...

Generalul Miaja, șeful guvernului de apărare națională din Madrid

Efectivele armatei engleze vor fi mult sporite

25 de divizii în timp de pace și 50 de divizii în timp de război

Serviciul special al „Universului"

Londra, 9 (Radio-Central).— Ziarul „Yorkshire Post", care oglindește, după cum se știe, părerile d-lui Eden, anunță că efectivele armatei engleze vor fi mult sporite, urmând să se ridice în timp de pace la 25 divizii, ceea ce înseamnă 750.000 de oameni.

După același ziar, armata engleză va avea 50 de divizii în timp de război.

Citiți în pagina 5:

Rămășițele pământești ale Patriarhului Miron au fost pornite spre țară

Un proect de lege
pentru abrogarea neutralității americane

Washington, 9 (Rador). — **D. Lewis, senator democrat al statului Illinois, a depus un proect de lege prin care se cere abrogarea legii neutralității Statelor Unite și a amendamentelor votate în anii 1935, 1936, 1937 și 1938.**

Președintele Statelor Unite ar fi autorizat, pe baza acestui proect, să pună în aplicare dispozițiile referitoare la neutralitate, prin „ordine executive apropiate".

——xXO■OXx——

Alt depozit cu explosibile găsit in Anglia

Londra, 9 (Rador). — Intr'un canal subteran din Dudley, din comitatul Worcestershire, au fost găsite Joi opt pachete cu gelinită. Poliția face cercetări pentru a descoperi pe cei ce au lăsat explozibilul acolo.

——xXO■OXx——

NOTE

Destin de legendă...

In inima Capitalei, la podul de peste Dâmbovița, căruia, — în urma unei intenționi edilitare, — i-a rămas numele de „Podul Senatului", trăiește, nebăgat în seamă un om îndreptățit să se considere excepțional: El așteaptă, probabil, în virtutea legilor perspectivei, ca generația noastră să se stingă, pentru ca abia după aceea, urmașii să ia cunoștință de trecuta lui existență...

In stația de tramvaie și de autobuze dela podul numit, pe trotoarul dinspre gârlă, puteți vedea, — dacă aveți timp, — o ladă de tablă vopsită în albastru, plină cu bomboane ieftine, cu semințe și cu sticle de limonadă. Pe ladă e o scândură cu o inscripție, stângaci trasă cu mâna, și pe care, fiindcă constitue o rugăminte și o revelație, o dăm aidoma: „Aici e omul care a ochit Zeppelinul în 1916 Scipione Șerbănescu nu trece nepăsător ți-am fost cel mai bun apărător".

Legendă sau adevăr, scândura cu inscripția e acolo, atestând un singular destin...

Fiind încă în viață, Dante Alighieri, autor al acelei nemuritoare „Divina Commedia" (în care, ca pe un reflex al vieții însăși, cititorul găsește un Paradis foarte anemic, comparat cu nesfârșitul număr al chinurilor văzute în Infern), a avut o faimă specială: Când poetul apărea pe stradă, femeile, văzându-i cadaverica față austeră, își strângeau copiii la piept, furișându-se speriate în case și șoptind: „Iată omul care s'a coborît în Infern!...".

Om fiind, era socotit ca umbră, pe când ochitorul dela Podul Senatului va începe, probabil, să existe, numai după ce va trecut în lumea umbrelor.

Cutia lui de tablă și scândura revelatoare, legată cu sârmă, îi vor supraviețui. Și, vre-un copil care a cumpărat zaharicale dela el, ori vre-unul din mulții oameni fără lucru, cari în zilele cu soare, stau răzimați și scuipă cojile de semințe în apa turbure a Dâmboviței, amintindu-și ca prin vis, va spune, arătând colțul de trotoar: „Aici era odată unu din reg. 2 artilerie grea, care a ochit Zeppelinul nemțesc și l-a făcut să cadă la Târnova, în Bulgaria...". — *M. Negru*

In corpul ziarului:

Cari ar fi planurile cancelarului Hitler pe anul 1939

Un atac bruscat contra Olandei și eventual contra Elveției

O sensațională destăinuire a lui „Journal des Debats"

SPANIA NOUĂ
SAU BIRUINȚA BINELUI

de AL. GREGORIAN

Din Spania ni se vestește că regimul madrilen al anarhiei roșii, al teroarei și al morței își trăește ultimele clipe. Intocmai ca șerpii legendei dela Marsilia, monștrii se devorează acum între dânșii. Telegramele ne aduc informații care, dacă n'ar fi vorba de acel ospiciu care a mai rămas în zona centrală a peninsulei, ar părea pur și simplu o fantezie cervantească.

Milițienii spanioli propriu zișI s'au încăerat cu mercenarii din brigăzile internaționale și cu fantomele guvernamentale și se vânează unii pe alții prin berării, prin șantane, în hoteluri, pe străzi, oriunde se recunosc și se ajung din urmă.

Beți, treji, ei se împușcă cu o frenezie dementă pe care ura o alimentează pasional și pe care nici celebrul corp de polițiști „pistoleros" n'o mai poate potoli. Personalul rusesc a părăsit comenzile, comisariatele politice din cazărmi, cekele de spionaj și de tortură și s'a instalat mâncând semințe în jurul samovarelor, pe vapoarele care-l va duce inutil la Odessa, unde va trebui să răspundă în fața tribunalelor poporului de înfrângerea comunismului în Spania. Sentințele tribunalelor se cunosc de pe acum...

Deputata anarhistă Nelsen, spaima cortesurilor, abia a putut fugi în Franța. Colega ei, colectivista La Passionaria, și-a luat un grup de milițieni tineri, un sac cu bijuterii și s'a refugiat în peisagiul exotic al Africei. La ora aceasta, desigur, e în vreunul din cuplerăiurile algeriene. perorează, dansează carioca și frânge, cuprinsă de spasmuri, itagane pe genunchi. Se spune că Negrin a ajuns cu bine la Paris, apoi a dispărut fără urmă. Restul comuniștilor sunt arestați și executați de armată și de sindicaliștii anarhiști în „toată" republica, în timp ce șeful lor, ascuns la Moscova, le trimite telegrame de „felicitări și de încurajare".

Un consiliu superior de apărare asigură în schimb „ordinea" la Madrid și dă comunicate senine la radio, asigurând că poporul este entuziasmat, primește zilnic, absolut regulat, suta de grame de fasole și vrea să reziste dârz!

Ce tragi-comedie a fost vreodată mai reușită decât aceasta? Ce fantezie a îngrămădit cândva atâta ridicol și atâta dezastru de lamentabilă epopee într'un răstimp fulgerător de numai câteva zile?

Comunismul spaniol moare ca un avorton monstruos în viscerele revoluției. Revoluția, ea însăși, prăbușită pe ruinele tristei glorii de a fi distrus opera a mii de ani de civilizație umană, este un lucru definitiv compromis nu numai în Peninsula Iberică, dar în Europa întreagă. Internaționalismul a fost sdrobit în lupta cu idea de patrie. Ura, ura contra culturii, contra inteligenții, contra lui Christos, contra omului; tirania, amoralismul, ateis-

Mul, cu toate armele și tancurile lor, cu toți mercenarii și haimanalele planetei, cu toate subsidiile și încurajările unor complici puternici, au fost învinse de forța spirituală a credinței și de iubirea de neam care fascinează conștiințele, transformă brațele în fulgere și voințele în stane de cremene.

Un mare om de stat care se cheamă Salazar, a scris undeva cuvintele acestea: „Ura nu poate fi eternă, căci inimile aspiră la iubire și cedează ușor în fața bunătății. Teroarea nu paralizează întotdeauna voințele, căci din paroxismul fricii nasc adesea, cu disprețul vieții, faptele mari eroice".

Se poate spune foarte bine că generalisimul Franco a învins prin iubire și a cucerit Spania prin bunătate. Răspunsul lui la atrocitățile și la distrugerile roșiilor a fost un mare exemplu de justiție și de îndurare. La Barcelona, după relatarea lui Léon Degrelle, mai există și astăzi cuiburi de rezistențe comuniste. Dar Franco a dat ordin să se împartă hrană tuturor spaniolilor și a oprit pe falangiști să facă uz de arme, chiar dacă ar fi atacați. Rezultatul: învierșunații revoluției și ai baricadelor au început să se prezinte singuri cuceritorilor și, rușinați ca niște școlari rătăciți, depun armele de bună voe. Noblețea și demnitatea soldatului francist care nu putea în niciun caz să adopte metode și moravuri pe care le combate de atâta timp, au biruit și au anulat toate puterile de seducție ale răului. De altfel acesta este un stil și un cuvânt de ordin general, care pornește chiar dela acest nou Hanibal al timpurilor noastre care este Franco.

Intr'un recent interview acordat unui jurnalist dela Salamanca, el declară: „Poporul spaniol va eși din război întărit în elanurile sale printr'o mare convingere, printr'o vastă credință, printr'o mare nădejde. Vreau să spun că nu aspir numai să înving, ci la mult mai mult: să conving. Nu mă interesează întru nimic sau aproape de loc biruința dacă prin aceasta și în același timp nu ajung să conving. Căci la ce ar servi o victorie deșartă, o victorie fără scop valabil, o victorie care s'ar distruge ea însăși din lipsă de perspective naționale? Spaniolii, toți spaniolii, acei care mă ajută astăzi ca și acei care mă combat, vor fi convinși. Pentru asta ne batem și nu este de loc un cuvânt: este o intenție sinceră pe care o port în inimă din prima zi a luptei".

Din confruntarea acestor două lumi: una cea care fuge cu bijuterii furate în cafenelele europene, care se împușcă în bodegile Madridului și torturează mii și mii de ființe nevinovate, dărâmă, pârjolește, jefuește,—și cealaltă care vine cu inima caldă de milă, cu alinarea, cu eleganța ier-

(Continuare in pag. 2-a)